

A Fővárosi Ítéltábla dr. Csumpilla Rita ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a dr. Csvila István ügyvéd (fél címe 2) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2012. szeptember 12. napján kelt 22.P.20.812/2012/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg az alperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint plusz áfa összegű perköltséget, továbbá az állam javára - felhívásra - 967.600 (Kilencszázhatvanhétezer-hatszáz) forint kereseti illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg az alperesnek 1.490.100 (Egymillió-négyszázkilencvenezer-egyszáz) forint és ebből 200.000 (Kettőszázezer) forint után járó áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperesi bortermeleléssel, ingatlanok bérbeadásával, üzemeltetésével foglalkozó társaságot 1997. október 10-én kelt társasági szerződéssel alapította a felperes, a felperes akkori férje ..., valamint a férjének szülei, ... és ...né. Valamennyien 25%-os tagi részesedéssel rendelkeztek az alperesi társaságban, amelynek a névértéke egyenként 10.050.000 forint volt, a társaság törzstőkéje 40.200.000 forintot tett ki. A felperes és ... 2003 áprilisában megszakították életközösségüket, majd a ...i Városi Bíróság 2004. szeptember 22-én a házasságukat felbontotta. A pernek nem volt tárgya a házastársi közös vagyon megosztása. A felek peren kívül nem tudtak megegyezni a vagyoni kérdésekben, amelyek érintették volna az alperesi társaságban meglévő felperesi üzletrész ellenértékét, valamint az ugyancsak családi vállalkozásként működő ... Kft.-ben fennálló felperesi részesedés értékét. A

felperes és volt házastársa közötti viszony jelentős mértékben megromlott, vita alakult ki közöttük a felperes cégiratokba történő betekinthezőségével összefüggésben is. Az alperesi társaság 2006. április 13-án elhatározta, hogy pert indít a felperesnek a társaságból történő kizárása érdekében, tekintettel arra, hogy a társaság tevékenységében személyesen részt nem vevő felperes a társasági célok elérését nagymértékben veszélyezteti. A társaság által indított keresetet a Bács-Kiskun Megyei Bíróság a 10.G.40.116/2006/18-I. számú ítéletével elutasította. A Szegedi Ítéltábla a Gf.III.30.531/2006/5. számú ítéletével a társaság keresetének helyt adott és a felperest a társaságból kizárta. Az alperes a 2007. évi 7. számú cégközlönyben 2007. február 15-én közzétette árverési hirdetményét, mely szerint 2007. február 26. napján a felperes üzletrészét értékesíti; az üzletrész névértéke 10.050.000 forint volt. Az alperesi társaság az üzletrész becsértékét és a kikiáltási árat 30.000.000 forintban határozta meg. A felperes az alperes által 2007. január 30-án átvett levélben tájékoztatta az alperest arról, hogy a Legfelsőbb Bírósághoz fordult a másodfokú határozat hatályon kívül helyezése érdekében.

2007. február 26-án megtartásra került az árverés, amelynek sikerességéről a felperest az alperes 2007. március 1-jén kelt levélben értesítette. A 2007. március 22-én kelt levelében az alperes közölte a felperessel az árverési vételárat, illetőleg az elszámolásának a módját. Tájékoztatta arról, hogy az üzletrész vételára 16.000.000 forint volt, amelyből levonásra került perköltségként 285.000 forint, a hirdetmény közzétételének költségeként 15.000 forint, közjegyzői díjként 60.460 forint, terembérletként 4.800 forint, személyi jövedelemadó előlegként pedig levonásra került 1.761.405 forint. Ezen levonásokat követően a felperes banki átutalással vette kézhez 2007. március 28-án a maradék összeget. A felperes felülvizsgálati kérelme folytán a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezte a Szegedi Ítéltábla ítéletét, és helybenhagyta az elsőfokú bíróság 10.G.40.116/2006/18-I. számú, a kereset elutasító döntését.

A felperes a Ptk. 318. § (1) bekezdésére, valamint 339. §-ára, illetve az 1997. évi CXIV. törvény (Gt.) 9. §-ára, és 10. § (2) bekezdésére alapított keresetében az alperest 16.126.705 forint tőke és járulékai megfizetésére kérte kötelezni. Állítása szerint az alperes jogellenes magatartása vezetett ahhoz, hogy a felperes üzletrészét formailag a szabályokat betartva, de tartalmilag jogellenes alperesi döntés folytán lehetett árverezni. Az alperes perindítása azért jogellenes, mert gondatlanul mérte fel, hogy milyen okok alkalmasak a kizárásra. Az értékesítés is jogellenes volt, ugyanis az alperes az értékesítés során nem tett eleget együttműködési kötelezettségének, nem vette figyelembe a Gt. 147. § (1) bekezdés utolsó mondatában foglaltakat, az árverési értékesítésen kívüli egyéb értékesítési mód lehetőségét.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadta: az alperesi társaság a Gt. rendelkezései alapján a taggyűlési határozat szerint köteles volt a pert megindítani és a jogerős ítéletre tekintettel köteles volt nyilvános árverés útján értékesíteni a felperes üzletrészét, így a társaság vonatkozásában jogellenes magatartás nem állapítható meg. Az árverésen több ajánlattevő volt jelen, és a

kialakult ár a piaci viszonyoknak megfelelő volt. A felperes üzletrésze a névértéknél több mint 50%-kal magasabb értéken került értékesítésre.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 16.126.705 forint tőkét és ennek 2007. február 27-étől a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, 1.024.000 forint perköltséget, valamint az államnak - felhívásra - 967.600 forint illetéket. Álláspontja szerint az alperes akkor, amikor perindítás folytán kezdeményezte a felperesnek a társaságból való kizárását, nem a Ptk. 4-5. §-ában meghatározott alapelvek szerint járt el, magatartása jogellenes volt, a perindítás célja a felperesnek mint volt házastársnak a közös vállalkozásból történő kizárása volt. Kifejtette: az árverés útján történő értékesítés nyilvánvalóan hátrányosabb az üzletrész tulajdonos számára, mint az egyéb módon történő értékesítés, a törvény kommentárja is akként fogalmaz, hogy az árverési értékesítés során vélhetően kifejezésre kerül az üzletrész forgalmi értéke. Kiemelte: az alperesnek az üzletrész értékesítése során a felperesi érdekek figyelembevételével kellett volna eljárnia. Az adott esetben, amikor az alperes maga is 30.000.000 forintban határozta meg a felperesi üzletrész kikiáltási árát, az árverési értékesítés korlátai figyelembevételével elért vételár vélhetően nem fejezi ki a felperesi üzletrész valós forgalmi értékét, az az összeg, ami a becsérték és a felperes által ténylegesen megkapott összeg különbözeteként jelentkezik, a felperes kára. A felperes káraként jelentkezik továbbá az az összeg, amely az alperes perindítása folytán perköltségként terhelte, továbbá az árverés folytán felmerült költségek is. Utalt arra is, hogy amennyiben a felperest adófizetési kötelezettség terheli az üzletrész értékesítéséből eredően, úgy az adóhatóság felé neki kell eljárnia. Az elsőfokú bíróság a felperesnek a forgalmi érték meghatározására irányuló bizonyítási indítványát elutasította, ugyanis a forgalmi érték meghatározásánál az alperesnek az árverési hirdetményben saját maga által meghatározott értéket tekintette irányadónak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatásával a keresetet elutasító döntés meghozatalát kérve. Hivatkozása szerint nem állapítható meg olyan magatartás a terhére, amely a Ptk. idézett rendelkezéseit sértené. Az alperes a taggyűlési határozat alapján a Szegedi Ítéltábla által meghozott jogerős döntés végrehajtójaként járt el, és eljárása során a Gt. vonatkozó rendelkezéseit megtartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából az következne, hogy a társaság a jogerős bírósági döntést nem köteles végrehajtani, a Gt. rendelkezéseit nem köteles betartani. A felperes tagsága a Szegedi Ítéltábla jogerős döntésével szűnt meg, majd ezt követően a jogszabályi rendelkezés betartásával nyilvános árverés keretében került a felperesi üzletrész értékesítésre. Álláspontja szerint a Gt. mint speciális jogszabály rendelkezésének kötelező alkalmazása nem valósíthat meg jogellenességet mögöttes általános elvek vonatkozásában, tekintettel arra is, hogy ezen alapelvek nem sérültek. A nyilvános árverés kapcsán hangsúlyozta: az üzletrész forgalmi értékét nem a kikiáltási ár határozta meg, hanem a licit után kialakult árverési vételár, amely jelentősen meghaladta a Gt.-ben előírt értéket. Hivatkozása szerint a felperesi érdekeket nem sértette, de ilyen követelmény nem is támasztható a tag

kizárását kimondó jogerős döntést végrehajtó gazdasági társasággal szemben. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta: a felperest milyen kár érte. Állítása szerint a perköltség vonatkozásában a Legfelsőbb Bíróság rendelkezett, amely alapján az alperes viselte a perköltséget, amely nem mosható össze a jelen per tárgyát képező kizárás miatti kártérítési igényvel, ugyanis ez kétszeres igényérvényesítést jelentene. Álláspontja szerint tévesen vette figyelembe az elsőfokú bíróság a felperest terhelő adófizetési kötelezettséget is. Alaptalanul utasította el a felperes bizonyítási indítványát az üzletrész forgalmi értékének a meghatározására, és nem adta kellő indokát annak sem, hogy a felperest esetlegesen ért kár és az alperesi jogellenes magatartás között miben áll az okozati összefüggés.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében felülbírált [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az alperes fellebbezése megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított - a rendelkezésre álló peradatokkal alátámasztott - tényállást elfogadta az ítélezése alapjául, a fellebbezéssel támadott jogi következtetésekkel, az alperest marasztaló ítéleti rendelkezéssel azonban a következők szerint nem értett egyet.

Nem vitás, hogy a felperes a kizárását kimondó jogerős ítélet, majd üzletrészáértékesítése következtében elvesztette tagsági jogait és üzletrészt az alperesi gazdasági társaságban. Ugyanakkor a felperes felülvizsgálati kérelme folytán a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezte a felperes kizárását elrendelő Szegedi Ítéltábla ítéletét, és helybenhagyta az elsőfokú bíróságnak a tag kizárására irányuló kereset elutasító döntését. A felülvizsgálati eljárásban hozott bírósági ítélet folytán a társasági jogviszonyt rendezni kell.

A Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezésében kifejtett érvekkel egyetértve azt állapította meg, hogy a felperes nem igazolt olyan jogellenes, felróható alperesi magatartást, amely kártérítésre adhatna alapot. Önmagában az a körülmény, hogy az alperesi gazdasági társaság pert kezdeményezett a felperes kizárására, nem tekinthető visszaélészerű joggyakorlásnak. A körülmények mérlegelése a felülvizsgálati eljárásban - a másodfokú eljárástól eltérően - oda vezetett, hogy az alperes keresete nem volt megalapozott, ebből azonban nem következik az, hogy az alperes keresetindítása jogellenes lett volna. A peres iratokból megállapíthatóan az alperes a társaságból kizárt felperes üzletrészt szabályosan, a Céglőnyben meghirdetett, közjegyző jelenlétében lefolytatott árverés útján értékesítette. A Gt. 9. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 120. § (1) bekezdése értelmében ezért a jóhiszeműen eljáró árverési vevőt tulajdonosnak kell tekinteni, tekintet nélkül arra, hogy ki volt korábban a tulajdonos.

Ugyanakkor a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) több határozatában (BH1999. 218, Cgf.II.30.373/1998.) rámutatott arra: nem ütközik jogszabályba, és nem semmis a tag kizártságának időtartama alatt a tag üzletrészenek nyilvános árverésen történő értékesítése. Az ilyen módon szerző jóhiszemű árverési vevőt az előzőekben kifejtettek szerint tulajdonosnak kell tekintetni. Ebből az következik, hogy a cég tagjai a kizárt tag jogainak figyelembevétele mellett kötelesek megfelelően rendezni a társasági jogviszonyokat, ugyanis a kizárásról rendelkező jogerős ítélet hatályon kívül helyező, a felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet joghatásait önmagában nem enyészteszheti el az a tény, hogy a felperes üzletrésze időközben értékesítésre került. Ez nem feltétlenül az eredeti állapot helyreállításával történhet meg, a végrehajtás konkrét módozatait a társaságnak és a tagoknak kell együttesen, egyetértve megtalálni akként, hogy az a kialakult helyzetre is figyelemmel a legcélszerűbb legyen (BH1995. 595). A tag kizárását kimondó jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével a tag tagsági jogai és kötelezettségei nem a kizárás időpontjára visszamenőlegesen, hanem ex-nunc hatállyal, csak akkor élednek fel, ha a rendezés eredményeképpen ismét üzletrész-tulajdonosa lesz a társaságnak. Az adott esetben akár törvényességi felügyeleti eljárás keretében kell helyreállítani a az alperesi társaság törvényes működését, kell feloldani azt az ellentmondást, amely a cégjegyzék jelenlegi adatainak megfelelő tényleges helyzet és a legfelsőbb bírósági ítélet között fennáll.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében megváltoztatva, a keresetet elutasította. A megváltoztató rendelkezés következménye, hogy a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles viselni az alperes jogi képviselőjének az ellátásáért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), és (6) bekezdései szerint - a 4/A. § értelmében áfa figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltséget. A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles továbbá az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdése szerinti kereseti illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint a 15. § (1) és (3) bekezdése alapján az állam javára megfizetni.

A fellebbezés eredményre vezetett, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte az alperes részére a jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint - a 4/A. § értelmében áfa figyelembevételével -, a végzett munkával arányban megállapított ügyvédi munkadíjból, és a felperes által lerótt, az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illetékből álló perköltség megfizetésére.

Budapest, 2013. június 28.

Dr. Sággy Mária s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s. k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s. k.
bíró